

Cuprins

Listă de abrevieri	7
Cuvânt-înainte.....	9
Cuvântul autorului	11

PARTEA I

Noțiuni introductive. Evoluție legislativă	15
---	-----------

CAPITOLUL I

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND POLIȚIA LOCALĂ ȘI FUNCȚIA ȘI FUNCȚIONARUL PUBLIC.....	15
<i>Secțiunea I. Fundamentări conceptuale: poliție, poliție locală.....</i>	<i>15</i>
<i>Secțiunea a II-a. Considerații generale privind sistemul funcției publice și statutul funcționarilor publici în România.....</i>	<i>21</i>

CAPITOLUL II

EVOLUȚIA LEGISLATIVĂ PRIVIND POLIȚIA LOCALĂ.....	29
<i>Secțiunea I. Transformarea poliției comunitare în poliție locală.....</i>	<i>29</i>
<i>Secțiunea a II-a. Reglementarea legală a statutului polițistului și a polițistului local.....</i>	<i>40</i>

CAPITOLUL III

FUNDAMENTELE CONSTITUȚIONALE ȘI LEGALE PRIVIND ORDINEA PUBLICĂ ȘI SECURITATEA NAȚIONALĂ	42
<i>Secțiunea I. Cadrul constituțional românesc</i>	<i>42</i>
<i>Secțiunea a II-a. Securitatea națională și ordinea publică prin prisma cadrului legal adoptat în dezvoltarea normelor constituționale</i>	<i>49</i>

PARTEA A II-A

Poliția locală în România	58
--	-----------

CAPITOLUL I

PERSONALUL POLIȚIEI LOCALE: CATEGORII, STATUT JURIDIC	58
<i>Secțiunea I. Personalul poliției locale</i>	<i>58</i>
<i>Secțiunea a II-a. Succintă analiză comparativă polițist – polițist local</i>	<i>58</i>
<i>Secțiunea a III-a. Polițistul local – funcționar public cu statut special?.....</i>	<i>60</i>

CAPITOLUL II	
ATRIBUȚIILE POLIȚIEI LOCALE	64
<i>Secțiunea I. Delimitări conceptuale: sarcini, competență, atribuții.....</i>	<i>64</i>
<i>Secțiunea a II-a. Rolul și misiunea poliției locale.....</i>	<i>65</i>
<i>Secțiunea a III-a. Atribuții prevăzute de reglementarea-cadru</i>	<i>69</i>
<i>Secțiunea a IV-a. Atribuții ale poliției locale prevăzute de alte acte normative.....</i>	<i>90</i>
CAPITOLUL III	
DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE POLIȚISTULUI LOCAL.....	99
<i>Secțiunea I. Drepturile specifice polițistului local</i>	<i>99</i>
<i>Secțiunea a II-a. Îndatoririle specifice polițistului local</i>	<i>110</i>
CAPITOLUL IV	
RĂSPUNDEREA POLIȚISTULUI LOCAL.....	119
<i>Secțiunea I. Generalități privind răspunderea juridică, în general, și răspunderea personalului poliției locale, în particular</i>	<i>119</i>
<i>Secțiunea a II-a. Aspecte specifice privind răspunderea personalului din cadrul poliției locale</i>	<i>121</i>
PARTEA A III-A	
Politia locală în Uniunea Europeană și în unele state membre.....	125
CAPITOLUL I	
REGLEMENTĂRI ALE UNIUNII EUROPENE PRIVIND POLIȚIA LOCALĂ	125
<i>Secțiunea I. Considerații generale privind parcursul european al României. Semnificația momentului istoric 1 ianuarie 2007</i>	<i>125</i>
<i>Secțiunea a II-a. Poliția locală în Uniunea Europeană. Repere doctrinare, legislative și jurisdicționale</i>	<i>128</i>
CAPITOLUL II	
POLIȚIA LOCALĂ ÎN DIFERITE STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE	140
Concluzii și propuneri <i>de lege ferenda</i>	148
Concluzii	149
Propuneri de principiu și cu caracter <i>de lege ferenda</i>	155
Bibliografie	159

Cuvântul autorului

Prezenta monografie are la bază teza de doctorat consacrată poliției locale în România și state membre ale Uniunii Europene, susținută în cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București în vara anului 2016, elaborată sub coordonarea domnului profesor universitar doctor Luca Iamandi, căruia îi mulțumesc, și cu acest prilej, pentru truda Domniei Sale și generozitatea spirituală, profesională, pe care a manifestat-o în coordonarea mea pe parcursul școlii doctorale.

Ulterior susținerii, am procedat la finalizarea lucrării elaborate, încorporând propunerile care au fost formulate de către membrii comisiei și am actualizat conținutul, în raport cu legislația și doctrina de specialitate care au apărut între timp, transformând-o în prezenta monografie.

Consider că tema abordată, ca și lucrarea, în ansamblul său, sunt de interes din mai multe considerente.

Un **prim considerent** îl reprezintă faptul că ea îmbracă într-o haină doctrinară o instituție care are o viață relativ scurtă, anul acesta intrând în cel de-al șaptelea an de existență. Scurtimea existenței sale nu a dat prilejul de a se crea o literatură de specialitate consistentă, care să analizeze statutul juridic atât al instituției în sine, cât și al personalului care își desfășoară activitatea în cadrul ei, și ne referim, cu precădere, la **polițistul local**, cel care face, de altfel, obiect de cercetare al prezentei lucrări. De aceea, am apreciat că este necesar să realizăm o asemenea abordare și să ne aplecăm asupra analizei statutului juridic al polițistului local.

Un al **doilea argument** vizează **modul în care legiuitorul a calificat polițistul local**, respectiv acela de **titular al unei funcții publice specifice**. Este cunoscut faptul că actuala Lege-cadru în materia funcției publice, respectiv Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, consacră două tipuri de funcții publice din punct de vedere al naturii atribuțiilor, respectiv **funcții publice generale și funcții publice specifice**¹. Separat de aceste două categorii de funcții, Legea nr. 188/1999² recunoaște și posibilitatea ca unii funcționari, care își desfășoară activitatea în anumite servicii publice, care prin natura lor prezintă anumite particularități, să beneficieze de **statute juridice specifice**. Între aceste categorii de personal se regăsesc enumerate, la litera f) a articolului 7 alin. (1) al Legii nr. 188/1999, **poliția și alte structuri ale Ministerului Afacerilor Interne**. Criteriul care a determinat legiuitorul organic să recunoască atât

¹ Prin art. 7 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici.

² Prin art. 5 al Legii nr. 188/1999.

funcțiile publice specifice, cât și statutul special aplicabil unor categorii de funcționari publici, apreciem că este același, el vizând particularitățile pe care le prezintă serviciul public respectiv și, implicit, personalul care își desfășoară activitatea în cadrul său.

Centrul de greutate al filozofiei prezentei lucrări gravitează în jurul **statutului polițistului local**, care, în opinia noastră, ar trebui să fie tot **statut juridic special**, ca și în cazul polițistului, să spunem, obișnuit, și **nu un statut juridic general, de funcționar public care desfășoară o funcție publică specifică și se supune Legii nr. 188/1999**.

Pentru a demonstra o asemenea aserțiune, principala metodă utilizată în analiza statutului juridic al polițistului local a fost **metoda comparatistă**, prin care am analizat în paralel **statutul polițistului local** și cel al **polițistului**, pentru a putea identifica similitudinile și a desprinde argumentele care să fundamenteze teza susținută de noi, aceea a conferirii unui statut special polițistului local, propunere pe care am formulat-o, *de lege ferenda*, și care străbate, ca un fir roșu, lucrarea de față.

Metoda comparatistă a vizat nu numai dreptul intern, ci și ceea ce putem denumi *dreptul european al polițistului local*, în sensul prezentării unor realități constituționale și legale privind statutul polițistului local din alte state membre ale Uniunii Europene. În acest scop, un prim demers pe care l-am întreprins a fost acela de a analiza constituțiile celor 28 de state, pentru a identifica în ce măsură în conținutul lor se regăsesc prevederi speciale referitoare la poliția locală. Deși efortul a fost consistent, rezultatele nu au fost nici pe departe pe măsura lui, în sensul că în puține constituții am regăsit prevederi exprese în această materie, respectiv Constituția Regatului Spaniei, a Austriei, Italiei. Am putut constata că în Constituția Austriei este recunoscută expres nu doar **existența serviciului public de poliție locală**, ci și **existența unor categorii ale serviciului public de poliție locală**, în funcție de domeniul în care acestea acționează, respectiv *poliția locală rutieră, poliția locală sanitară, poliția piețelor locale*.

Ceea ce este însă neîndoielnic este faptul că toate legile fundamentale ale statelor membre ale Uniunii Europene așază la baza organizării și funcționării administrației publice în unitățile administrativ-teritoriale specifice lor principiile **autonomiei locale și descentralizării**. Ele reprezintă, în opinia autorilor de specialitate români și străini, **cuvinte-cheie** pentru organizarea administrativă a statelor contemporane.

Am fundamentat în lucrarea de față faptul că **poliția locală, fiind un serviciu care funcționează pe lângă autoritățile administrației publice locale**, reprezintă un **serviciu descentralizat, nu unul deconcentrat**. Iar **descentralizarea este legată de autonomia locală, în vreme ce deconcentrarea este o variantă**

a **centralizării**, după cum este admis în literatura de specialitate.¹ Din această perspectivă, apreciem că, în viitor, poliția locală va trebui să-și amplifice rolul și atribuțiile, dată fiind calitatea sa de serviciu public pus în slujba colectivităților locale, pentru realizarea și apărarea drepturilor, libertăților și valorilor fundamentale ale acestora. Acest lucru presupune și perfecționarea cadrului legislativ care îi este aplicabil și ne-am străduit, prin propunerile *de lege ferenda* pe care le-am formulat, să venim în sprijinul acestui demers.

Lucrarea este structurată în **trei părți**, iar fiecare dintre acestea o pregătește pe cea următoare și o completează, conferindu-i, în final, un conținut încheiat.

Prima parte reprezintă o **parte introductivă**, în care am fundamentat conceptele și am prezentat aspectele cu caracter istoric privind evoluția legislativă a instituției și a celor care au precedat-o (corpul gardienilor publici și poliția comunitară, în prezent desființate).

Totodată, am prezentat și anumite aspecte cu caracter de generalitate, legate de **categoriile de personal care își desfășoară activitatea în cadrul poliției locale, categoriile de funcții publice și funcționari publici**, conceptele de **ordine și siguranță publică și cadrul constituțional și legal care le este aplicabil**.

În **partea a doua** am analizat **poliția locală în România** și ea reprezintă partea cea mai consistentă sub aspectul întinderii și al problematicii abordate. După ce, la început, am prezentat o scurtă evoluție a reglementării privind poliția locală în țara noastră, în următoarele capitole am analizat **atribuțiile poliției locale**, atât cele prevăzute de legea-cadru, cât și de alte acte normative, pentru ca, în continuare, să analizăm **drepturile și îndatoririle specifice polițistului local și regimul juridic al răspunderii** aplicabile acestuia. În analiza întreprinsă am utilizat atât legislația, cât și doctrina de specialitate relevante, precum și unele aspecte din jurisprudența instanțelor judecătorești și cea a Curții Constituționale. Legea nr. 155/2010 a făcut obiectul unor decizii ale Curții Constituționale, asupra uneia dintre ele am exprimat o viziune critică, având satisfacția că Înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o decizie pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii, a validat concepția noastră.

Ultima parte este consacrată analizei polițistului local în Uniunea Europeană și în unele state membre ale Uniunii Europene. Am procedat la studierea atât a unor acte juridice elaborate la nivelul Uniunii Europene, cât și a Constituțiilor statelor membre, pentru a identifica dispoziții, de preferință exprese, aplicabile poliției locale.

Suntem convingși că în acest domeniu mai sunt multe de cercetat. Considerăm că poliția locală este o instituție importantă pentru viața oamenilor și a

¹ A se vedea, în acest sens, A. Iorgovan, *Tratat de drept administrativ*, ed. a IV-a, vol. I, Ed. All Beck, București, 2005, p. 451.

comunității și ar trebui ca pe viitor să i se acorde mai multă atenție din partea legiuitorului, a doctrinei, dar și a guvernanților.

Nutrim nădejdea că munca noastră va contribui la cunoașterea și acestei semnificații și, în acest mod, la dezvoltarea ei în viitor, atât în plan legislativ, cât și practic, instituțional.

Ioan Laurențiu Vedinaș